अजसंज्ञानिबीजानि तस्मादेषएतेषांपशूनांप्रयुक्ततमोयदजस्तेजमालभंतसोजादालब्धादुदक्रामत्सइमांप्राविशत्तस्मादियंमेध्याभवत्तमस्यामन्ववायन्सोनुगतोव्रीहिरभवदितिबह्वृचब्राह्मणं सर्वेषांपशूनां स यज्ञोमेध्यताख्यः इमांपृथिवींप्रविष्टः अन्ववायन्अन्वेषितवंतः इयंश्रुतिःपुरोडाशस्तुतिमात्रपरानतुपशूनाममेध्यत्वप्रतिपादनपरा नहिनिंदानिंद्यंनिंदितुंप्रवर्ततेअपितुविधेयंस्तोतुमितिन्यायात् इतिभोगलोलुपानांदेवानांमतं वीतरागाणामृषीणांतुमानांतराविसंवादादहिंसाशास्त्रानुग्रहाच्चअवांतरतात्पर्येणप्रतीयमानोर्थोयथाभूतएवनतुसत्वार्थेअप्रमाणं यथाहुःसंप्रदायविदः विरोधेगुणवादःस्यादनुवादोऽवधारिते

ऋषयऊचुः बीजैर्यज्ञेषुयष्टव्यमितिवैवैदिकीश्रुतिः॥ अजसंज्ञानिबीजानिच्छागंनोहंतुमर्हथ॥ ४॥ नैषधर्मःसतांदेवायत्रवध्येतवैपशुः॥ इदंकृतयुगंश्रेष्ठं कथंवध्येतवैपशुः॥ ५॥ भीष्मउवाच तेषांसंवदतामेवमृषीणांविबुधैःसह॥ मार्गागतोनृपश्रेष्ठस्तंदेशंप्राप्तवान्वसुः॥ ६॥ अंतरिक्षचरःश्रीमान्समग्रबलवाहनः॥ तंदृष्ट्वासहसायांतंवसुंतेत्वंतरिक्षगं॥ ७॥ ऊचुर्द्विजातयोदेवानेषच्छेत्स्यतिसंशयं॥ यज्वादानपतिःश्रेष्ठःसर्वभूतहितप्रियः॥ ८॥ कथंस्विदन्यथाब्रूयादेषवाक्यंमहान्वसुः॥ एवंतेसंविदंकृत्वाविबुधाऋषयस्तथा॥ ९॥ अपृच्छन्सहिताभ्येत्यवसुंराजानमंतिकात्॥ भोराजन्केनयष्टव्यमजेनाहोस्विदौषधैः॥ ॥ १०॥ एतन्नःसंशयंछिंधिप्रमाणंनोभवान्मतः॥ सतान्कृतांजलिर्भूत्वापरिपप्रच्छवैवसुः॥ ११॥ कस्यवैकोमतःकामोब्रूतसत्यंद्विजोत्तमाः॥ ऋषयऊचुः धान्यैर्यष्टव्यमित्येवपक्षोस्माकंनराधिप॥ १२॥ देवानांतुपशुःपक्षोमतोराजन्वदस्वनः॥ भीष्मउवाच देवानांतुमतंज्ञात्वावसुनापक्षसंश्रयात्॥ १३॥ छागेनाजेनयष्टव्यमेवमुक्तंवचस्तदा॥ कुपितास्तेततःसर्वेमुनयःसूर्यवर्चसः॥ १४॥ ऊचुर्वसुंविमानस्थंदेवपक्षार्थवादिनं॥ सुरपक्षोगृहीतस्तेयस्मात्तस्माद्दिवःपत॥ १५॥ अद्यप्रभृतितेराजन्नाकाशेविहतागतिः॥ अस्मच्छापाभिघातेनमहींभित्त्वाप्रवेक्ष्यसि॥ १६॥ ततस्तस्मिन्मुहूर्तेथराजोपरिचरस्तदा॥ अधोवैसंबभूवाशुभूमेर्विवरगोनृप॥ १७॥ स्मृतिस्त्वेवंनविजहौतदानारायणाज्ञया॥ देवास्तुसहिताःसर्वेवसोःशापविमोक्षणं॥ १८॥

भूतार्थवादस्तद्धानादर्थवादस्त्रिधामतइति तत्रयजमानःप्रस्तरइत्यादिःप्रस्तरयजमानयोरभेदस्यप्रत्यक्षविरोधात्प्रस्तरस्तुत्यर्थंगुणवादोयं अग्निर्हिमस्यभेषजमितिलोकावगतार्थत्वादनुवादः मेधातिथिहकाण्वायनंमेषोभूत्वेंद्रोजहारेत्यादिर्विरोधानुवादयोरभावात्भूतार्थवादइतिदृद्धश्लोकार्थः नचात्रापिक्रत्वर्थेनालंभविधिनापुरुषार्थनिषेधस्यविरोधोस्ति अतोर्थवादोप्ययंस्वार्थेऽवांतरतात्पर्यविधयादेवताधिकरणन्यायेनप्रामाण्यमश्नुवीत अन्यथाभारतरामायणादीनामपिस्वार्थेप्रामाण्यंविहन्येतेति तस्मादजस्थस्यमेधस्यबीजेषुसंक्रमाद्बीजान्येवाजसंज्ञानीतियुक्तं ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥

Digitized by Google